

Listopad 2002

Traktat ustanawiający konstytucję Europy

(Projekt wstępny)

**Materiały
i Dokumenty**

Nr 328

Niniejszy projekt został przygotowany przez Prezydium Konwentu Europejskiego i opublikowany w dniu 28 października 2002 roku przez jego Sekretariat (sygn. CONV 369/02).

CONV 369/02**Nota**

nadawca: Prezydium

adresat: Konwent

Temat: Wstępny projekt Traktatu konstytucyjnego

W załączeniu przesyłamy wstępny projekt Traktatu konstytucyjnego, przygotowany przez Prezydium. Projekt ten zostanie przedstawiony przez Przewodniczącego podczas sesji plenarnej w dn. 28 października 2002 r.

Projekt wstępny

[Celem niniejszego tekstu jest przedstawienie możliwego sformułowania traktatu. Włączenie pewnych artykułów do Części I (lub ich pominięcie) oraz dokładna treść innych artykułów zależą od [wyniku] obrad Konwentu. Sposób ich potraktowania w niniejszym tekście w żaden sposób nie może przesądzać o wyniku debat Konwentu.]

TRAKTAT USTANAWIAJĄCY KONSTYTUCJĘ EUROPY**A. SPIS TREŚCI**

PREAMBUŁA

CZĘŚĆ I: STRUKTURA KONSTYTUCJI

Tytuł I: Definicja i cele UniiArtykuł 1: ustanowienie [Wspólnoty Europejskiej, Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych Europy, Zjednoczonej Europy]¹

Artykuł 2: Wartości

Artykuł 3: Cele

Artykuł 4: Osobowość prawna

Tytuł II: Obywatelstwo Unii oraz prawa podstawowe

Artykuł 5: Obywatelstwo Unii

Artykuł 6: Karta Praw Podstawowych

Tytuł III: Kompetencje i działania Unii

Artykuł 7: Podstawowe zasady: przyznane kompetencje, subsydiarność, proporcjonalność

Artykuł 8: Poszanowanie podstawowych zasad: granice przyznaczonych kompetencji. Kontrola przestrzegania subsydiarności i proporcjonalności. Prymat prawa wspólnotowego. Ewolucyjność zmian.

Artykuł 9: Kategorie kompetencji: definicja.

Artykuł 10: Kompetencje wyłączne

¹ Odesłanie do „Unii” zostałyby zastąpione w całym tekście wyrazami „Wspólnota Europejska”, „Unia Europejska”, „Stany Zjednoczone Europy”, „Zjednoczona Europa”, o ile zdecydowano by się na zmianę nazwy Unii.

Artykuł 11: Kompetencje dzielone

Artykuł 12: Dziedziny prowadzenia działań wspierających

Artykuł 13: Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa; wspólna polityka obronna; polityka w sprawach policyjnych i zwalczanie przestępczości

Tytuł IV: Instytucje Unii

Artykuł 14: Struktura instytucjonalna wspólna dla działań prowadzonych przez Unię oraz prowadzonych wspólnie przez państwa członkowskie w ramach Unii

Artykuł 15: Rada Europejska: skład, rola, zadania

Artykuł 15 bis: Prezydencja w Radzie Europejskiej

Artykuł 16: Parlament Europejski: skład, zadania

Artykuł 17: Rada: skład, zadania

Artykuł 17 bis: Prezydencja w Radzie

Artykuł 18: Komisja: skład, zadania (wyłączne prawo inicjatywy)

Artykuł 18 bis: Przewodnictwo w Komisji

Artykuł 19: Kongres Narodów Europy

Artykuł 20: Trybunał Sprawiedliwości

Artykuł 21: Trybunał Obrachunkowy

Artykuł 22: Europejski Bank Centralny

Artykuł 23: Organy doradcze Unii

Tytuł V: Prowadzenie działań przez Unię

Artykuł 24: Instrumenty Unii: np. ustawy (prawa) europejskie, ustawy (prawa) ramowe, decyzje europejskie (szczegółowy wykaz odzwierciedlający wnioski IX Grupy Roboczej)

Artykuł 25: Procedury legislacyjne: uchwalanie ustaw (praw) i ustaw (praw) ramowych

Artykuł 26: Tryb podejmowania decyzji

Artykuł 27: Tryb prowadzenia działań wdrażających

Artykuł 28: Tryb prowadzenia działań wspierających (w tym programów) i ich kontroli

Artykuł 29: Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

Artykuł 30: Wspólna polityka obronna

Artykuł 31: Polityka w sprawach policyjnych i zwalczania przestępczości

Artykuł 32: Wzmocniona współpraca

Tytuł VI: Demokracja w działaniu Unii

Artykuł 33: Zasada demokratycznej równości obywateli Unii

Artykuł 34: Zasada demokracji uczestniczącej

Artykuł 35: Jednolite prawo wyborcze w wyborach do Parlamentu Europejskiego

Artykuł 36: Jawność unijnej debaty legislacyjnej

Artykuł 37: Zasady głosowania w instytucjach Unii. Wprowadzenie możliwości stosowania „konstruktywnego wstrzymania się od głosu” i jego konsekwencje

Tytuł VII: Finanse Unii

Artykuł 38: Środki finansowe Unii

Artykuł 39: Zasada równowagi budżetowej

Artykuł 40: Procedura budżetowa Unii

Tytuł VIII: Działania Unii w świecie

Artykuł 41: Reprezentowanie Unii na zewnątrz

Tytuł IX: Unia a jej bliskie otoczenie

Artykuł 42: Uprzywilejowane stosunki Unii z państwami z nią sąsiadującymi

Tytuł X: Członkostwo Unii

Artykuł 43: Otwarcie Unii na wszystkie państwa europejskie ściśle respektujące jej wartości oraz prawa podstawowe oraz akceptujące zasady jej działania

Artykuł 44: Tryb przystępowania do Unii

Artykuł 45: Zawieszanie praw członkowskich

Artykuł 46: Wystąpienie z Unii

CZEŚĆ DRUGA: POLITYKI UNIJNE I ICH REALIZACJA

Niniejsza część zawierałaby podstawy prawne. Winna ona określać, w odniesieniu do każdej dziedziny rodzaj kompetencji (tytuł III) oraz akty i procedury (tytuł V) jakie zostaną zastosowane, zgodnie z tym, co postanowiono w odniesieniu Części I. Konieczne będzie wprowadzenie poprawek technicznych w celu zapewnienia właściwego dopasowania Części II do Części I.

A. Polityki i działania wewnętrzne

A1. Rynek wewnętrzny

I. Swoboda przepływu osób i usług

1. Pracownicy

2. Swoboda podejmowania działalności gospodarczej

3. Swoboda świadczenia usług

4. Polityka wizowa, azyłowa i imigracyjna oraz inne dziedziny polityki związane z przepływem osób.

II. Swoboda przepływu towarów

1. Unia celna

2. Zakaz stosowania ograniczeń ilościowych

III. Kapitał i płatności

IV. Harmonizacja prawodawstwa

A2. Polityka ekonomiczna i monetarna

A3. Polityki w innych szczególnych dziedzinach

I. Reguły konkurencji

II. Polityka społeczna

III. Spójność ekonomiczna i społeczna

IV. Rolnictwo i rybołówstwo

V. Środowisko naturalne

VI. Ochrona konsumentów

VII. Transport

VIII. Sieci transeuropejskie

IX. Badania i rozwój

A4. Bezpieczeństwo wewnętrzne

Polityka w sprawach policyjnych i zwalczania przestępczości

A5. Dziedziny, w których Unia może podjąć działania wspierające

I. Zatrudnienie

II. Zdrowie publiczne

III. Przemysł

IV. Kultura

V. Nauka, szkolnictwo zawodowe, młodzież

B. Działania zewnętrzne

I. Polityka handlowa

II. Współpraca dla rozwoju

III. Zewnętrzne aspekty polityki ujęte w rozdz. A1- A4

IV. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

1. Polityka zagraniczna

2. Zarządzanie kryzysami

V. Zawieranie umów międzynarodowych

C. Obronność

D. Funkcjonowanie Unii

Postanowienia instytucjonalne i proceduralne, przepisy budżetowe²

CZĘŚĆ TRZECIA: POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Tytuł ostatni:

Uchylenie poprzednich traktatów. Ciągłość prawna w odniesieniu do Wspólnoty Europejskiej i Unii Europejskiej.

Terytorialny zakres stosowania.

Protokoły

Tryb zmian

Przyjęcie, ratyfikacja oraz wejście w życie.

Okres obowiązywania

Języki

* * *

B. SKRÓCONY OPIS

CZĘŚĆ I: STRUKTURA KONSTITUCJI

PREAMBUŁA

TYTUŁ I: DEFINICJA I CELE UNII

Artykuł 1

- Decyzja o ustanowieniu [podmiotu zwanego Wspólnotą Europejską, Unią Europejską, Stanami Zjednoczonymi Europy, Zjednoczoną Europą].

- Związek Państw Europejskich, które zachowując własne tożsamości narodowe, ściśle koordynują swe polityki na szczeblu europejskim oraz wykonują pewne wspólne kompetencje na szczeblu federalnym.

- Uznanie różnorodności Unii.

- Unia otwarta dla wszystkich państw europejskich wyznających te same wartości i zobowiązujących się do wspólnej ich promocji.

Artykuł 2

Niniejszy artykuł formułuje wartości Unii: godność ludzką, prawa podstawowe, demokrację, rządy prawa, tolerancję, przestrzeganie zobowiązań i prawa międzynarodowego.

² Zakres postanowień instytucjonalnych i proceduralnych w niniejszej (drugiej) Części będzie uzależniony od szczegółowości części I. Można również przewidzieć, że postanowienia takie zawarte w niniejszej Części mogłyby dotyczyć jedynie o procedur międzyinstytucjonalnych: postanowienia dotyczące ustaleń o charakterze wewnętrznych dla instytucji mogą być umieszczone w Protokołach.

Artykuł 3

Cele Unii

Niniejszy artykuł ustanawia cele ogólne, takie jak:

- ochrona wspólnych wartości, interesów i niezależności Unii
- promocja spójności gospodarczej i społecznej
- konsolidacja rynku wewnętrznego oraz unii gospodarczej i monetarnej
- promocja wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej
- wysoki poziom ochrony środowiska
- popieranie postępu technicznego i naukowego
- stworzenie sfery wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości
- rozwijanie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wspólnej polityki obronnej, aby bronić i promować wartości Unii w świecie.

Cele te będą osiągnięte za pomocą właściwych środków, w zależności od tego, czy stosowne kompetencje zostaną przyznane Unii w całości czy w części, czy też będą sprawowane przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 4

Wyraźne uznanie osobowości prawnej [Wspólnoty Europejskiej / Unii, Stanów Zjednoczonych Europy, Zjednoczonej Europy].

TYTUŁ II: OBYWATELSTWO UNII ORAZ PRAWA PODSTAWOWE

Artykuł 5

Niniejszy artykuł ustanawia i definiuje obywatelstwo unijne: każdy obywatel Państwa Członkowskiego jest obywatelem Unii; ma podwójne obywatelstwo – obywatelstwo swego kraju i obywatelstwo europejskie; i ma swobodę używania któregokolwiek z nich tak, jak sam wybierze, włącznie z prawami i obowiązkami z tym związanymi.

Niniejszy artykuł przedstawia prawa związane z obywatelstwem europejskim (poruszanie się, prawo pobytu, czynne prawo wyborcze i bierne prawo wyborcze w wyborach samorządowych i do Parlamentu Europejskiego, ochrona dyplomatyczna w krajach trzecich, prawo do składania petycji, prawo do pisania i otrzymania odpowiedzi od instytucji europejskich w języku ojczystym obywatela).

Artykuł ustanawia zasadę niedyskryminowania obywateli z powodu ich narodowości.

Artykuł 6

Brzmienie niniejszego artykułu zależy będzie od debaty Grupy Roboczej pracującej nad Kartą.

Mógłby się on wzorować na art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

Mógłby:

- albo odwołać się do Karty;
- albo wprowadzać zasadę, zgodnie z którą Karta stanowi integralną część Konstytucji, przy czym artykuły Karty byłyby przedstawione w innej części traktatu lub w dołączonym protokole;
- albo inkorporować wszystkie artykuły Karty.

TYTUŁ III: KOMPETENCJE I DZIAŁANIA UNII

Artykuł 7

Niniejszy artykuł przedstawia zasady działania Unii, które muszą być prowadzone w zgodzie z postanowieniami traktatu, w granicach udzielonych traktatem kompetencji, i w zgodzie z zasadami subsydiarności i proporcjonalności.

Artykuł 8

Niniejszy artykuł ustanawia zasadę, zgodnie z którą wszelkie kompetencje, które nie zostały przyznane Unii na mocy Konstytucji pozostają kompetencjami Państw Członkowskich.

Ustanawia on prymat prawa unijnego w sprawowaniu kompetencji udzielonych Unii.

Przedstawia zasady skutecznej kontroli przestrzegania subsydiarności i proporcjonalności. Wspomniana zostałaby stosowna rola Parlamentów Narodowych.

Określa zasady rządzące możliwościami dostosowawczymi systemu (art. 308).

Przedstawia obowiązek lojalnej współpracy Państw Członkowskich z Unią oraz zasadę, że Państwa Członkowskie wprowadzają w życie akty Instytucji.

Artykuł 9

Niniejszy artykuł wymienia kategorie kompetencji Unii.

Artykuł 10

Niniejszy artykuł wskazuje sfery wyłącznych kompetencji Unii.

Artykuł 11

Niniejszy artykuł wskazuje sfery kompetencji dzielonych pomiędzy Unię i Państwa Członkowskie. Ustanawia on zasadę, zgodnie z którą w sytuacji, gdy Unia podejmuje działania w tych sferach, Państwa Członkowskie mogą działać jedynie w granicach określonych przez prawodawstwo unijne.

Artykuł 12

Niniejsze postanowienie wskazuje dziedziny, w których Unia wspiera i koordynuje działania Państw Członkowskich, lecz nie ma kompetencji prawodawczej.

Artykuł 13

W niektórych dziedzinach Państwa Członkowskie mogą określać i prowadzić wspólne polityki – w ramach Unii i zgodnie z konkretnymi regułami. Niniejszy artykuł wskazuje te dziedziny.

TYTUŁ IV: INSTYTUCJE UNII

Artykuł 14

Niniejszy artykuł:

- stanowi, iż Unia ma jednolitą strukturę instytucjonalną;
- przewiduje, że struktura ta zapewni konsekwencję i ciągłość polityk i działań prowadzonych po to, by osiągnąć cele Unii – działania zarówno w sferze kompetencji przyznanych Unii w całości lub w części jak i w tych dziedzinach, gdzie kompetencje należą do Państw Członkowskich i sprawowane są wspólnie;
- wymienia instytucje Unii;

- ustanawia zasadę, na mocy której każda instytucja działa w granicach uprawnień udzielonych jej przez niniejszy traktat, zgodnie z procedurami, warunkami i dla osiągnięcia celów określonych w niniejszym traktacie w odniesieniu do każdej dziedziny;
- zaleca Instytucjom zapewnienie i promowanie otwartej i skutecznej administracji, wolnej od wszelkiej ostentacji;
- ustanawia zasadę lojalnej współpracy pomiędzy instytucjami.

Artykuł 15

Niniejszy artykuł definiuje Radę Europejską, jej skład i zadania.

Artykuł 15 bis

Po przedyskutowaniu go przez Konwent, niniejszy artykuł mógłby ustalić kadencję oraz tryb powoływania Prezydencji Rady Europejskiej, jej rolę i zadania.

Artykuł 16

Niniejszy artykuł ustala skład Parlamentu Europejskiego, którego członkowie wybierani są w wyborach powszechnych.

Wymienia on uprawnienia Parlamentu Europejskiego i przewiduje możliwość przedstawienia przez Parlament Europejski wniosku o udzielenie upomnienia Komisji z powodu jej działalności, oraz procedurę i konsekwencje takiego wniosku.

Artykuł 17

Niniejszy artykuł wymienia skład i obowiązki Rady, i odnosiłby się do [procesu] tworzenia Rady.

Artykuł 17 bis

Niniejsze postanowienie ustala zasadę rządzącą powoływaniem Prezydencji Rady, jej rolę, zadaniami i kadencją.

Artykuł 18

Niniejszy artykuł zawierałby postanowienia dotyczące składu i obowiązków Komisji (włącznie z wyłącznym prawem inicjatywy). W zależności od przyszłych obrad Konwentu, przewidziałby Komisję albo jako małe kolegium lub jako większy organ, i przedstawiłby zasady podejmowania przez nią decyzji.

Artykuł 18 bis

Niniejszy artykuł ustaliłby rolę i tryb powoływania Przewodnictwa Komisji.

Artykuł 19

Niniejszy artykuł przedstawiłby możliwość ustanowienia Kongresu Narodów Europy, określiłby jego skład i tryb powoływania jego członków oraz określiłby jego uprawnienia. (Zostałby opracowany zgodnie z [wynikami] pracy Konwentu.)

Artykuł 20

Niniejszy artykuł przedstawia skład i uprawnienia Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji oraz podstawowe zasady wnoszenia spraw do Trybunału (i Sądu).

Artykuł 21

Niniejsze postanowienie przedstawia skład i uprawnienia Trybunału Obrachunkowego oraz jego zadania.

Artykuł 22

Niniejszy artykuł określiłby skład i zadania Europejskiego Banku Centralnego, jak również skład jego Rady Dyrektorów i Zarządu.

Artykuł 23

Niniejsze postanowienie powinno stanowić, że Parlament Europejski, Rada i Komisja będą korzystały z pomocy Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, będących organami doradczymi.

TYTUŁ V: PROWADZENIE DZIAŁAŃ PRZEZ UNIE**Artykuł 24**

Niniejszy artykuł zawiera wyliczenie rozmaitych instrumentów, jakimi dysponują instytucje Unii w celu wykonywania swoich kompetencji.

Artykuł 25

Czytelny opis procedury legislacyjnej Unii: tryb uchwalania ustaw (praw) i ustaw (praw) ramowych, itd.

Artykuł 26

Czytelny opis podejmowania decyzji itd.

Artykuł 27

Opis sposobu prowadzenia przez Unię działań implementacyjnych wyszczególnionych w art. 24 oraz kontroli ich wykonania.

Artykuł 28

Niniejszy artykuł winien określać tryb prowadzenia działań wspierających (włącznie z programami) oraz ustalenia dotyczące ich kontroli.

Artykuł 29

Niniejszy artykuł winien ustanawiać procedury wykonawcze w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Artykuł 30

Niniejszy artykuł winien ustanawiać procedury wykonawcze w dziedzinie wspólnej polityki obronnej.

Artykuł 31

Niniejszy artykuł winien ustanawiać procedury implementacyjne w dziedzinie polityki w sprawach policyjnych i zwalczania przestępczości.

Artykuł 32

Niniejszy przepis winien ustalać:

- warunki podejmowania wzmocnionej współpracy w ramach traktatu;
- w razie potrzeby, dziedziny traktatu wyłączone ze wzmocnionej współpracy;
- zasadę stosowania odpowiednich postanowień traktatu przy uchwalaniu aktów niezbędnych do realizacji wzmocnionej współpracy;
- zobowiązania państw uczestniczących we wzmocnionej współpracy oraz tych, które w niej nie uczestniczą.

TYTUŁ VI: DEMOKRACJA W DZIAŁANIU UNII**Artykuł 33**

Niniejszy artykuł ustanawia zasadę równości wszystkich obywateli Unii wobec jej instytucji.

Artykuł 34

Niniejszy artykuł deklaruje zasadę demokracji uczestniczącej. Instytucje mają zapewnić wysoki poziom otwartości, umożliwiający pełne uczestnictwo w sprawach Unii wszelkiego rodzaju organizacji zrzeszających jej obywateli.

Artykuł 35

Niniejszy przepis mógłby stanowić odesłanie do protokołu zawierającego postanowienia o wprowadzeniu we wszystkich państwach członkowskich jednolitego trybu przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 36

Niniejszy przepis wprowadza zasadę jawnej (publicznie dostępnej) debaty legislacyjnej w Parlamencie Europejskim oraz w Radzie, w jej pracach legislacyjnych.

Artykuł 37

Niniejszy przepis mógłby wprowadzać reguły dotyczące głosowania w instytucjach Unii, obejmujące definicję większości kwalifikowanej oraz możliwości stosowania „konstruktywnego wstrzymania się od głosu” i jego konsekwencji.

TYTUŁ VII: FINANSE UNII**Artykuł 38**

Niniejszy przepis stanowi, że budżet Unii jest w całości finansowany ze środków własnych oraz wprowadza procedurę tworzenia systemu własnych źródeł finansowania.

Artykuł 39

Niniejszy przepis winien zawierać zasadę zrównoważonego budżetu oraz postanowienia dotyczące dyscypliny budżetowej.

Artykuł 40

Niniejszy artykuł winien:

- stwierdzać, że wszystkie dochody i wydatki Unii dotyczące każdego roku budżetowego winny podlegać oszacowaniu oraz włączeniu do budżetu,
- opisywać tryb uchwalania budżetu.

TYTUŁ VIII: DZIAŁANIA UNII W ŚWIECIE

Artykuł 41

Niniejszy przepis ustala, kto reprezentuje Unię w stosunkach międzynarodowych, biorąc pod uwagę dotychczasowe kompetencje Wspólnoty.

W świetle przyszłych prac Konwentu, mógłby on określać rolę i przyszłą rangę Wysokiego Przedstawiciela do spraw Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.

TYTUŁ IX: UNIA I JEJ BLISKIE OTOCZENIE

Artykuł 42

Niniejszy artykuł może zawierać postanowienia określające uprzywilejowany charakter stosunków między Unią a państwami z nią sąsiadującymi, w przypadku podjęcia decyzji o ustanowieniu takich stosunków.

TYTUŁ IX: CZŁONKOSTWO W UNII

Artykuł 43

Niniejszy artykuł wprowadza zasadę, zgodnie z którą Unia jest otwarta dla wszystkich państw europejskich, które wyznają te same wartości [co Unia] oraz pragną je wspólnie realizować, które ściśle przestrzegają praw podstawowych i akceptują zasady działania Unii.

Artykuł 44

Niniejszy artykuł ustanawia tryb przyjmowania do Unii Europejskiej nowych państw członkowskich.

Artykuł 45

Niniejszy artykuł ustanawia tryb zawieszania w prawach członkowskich państw członkowskich naruszających zasady i wartości Unii.

Artykuł 46

Niniejszy artykuł regulować możliwości ustanowienia procedury dobrowolnego wystąpienia z Unii na mocy decyzji państwa członkowskiego wraz z instytucjonalnymi konsekwencjami takiego wystąpienia.

CZĘŚĆ DRUGA: POLITYKI UNIJNE I ICH REALIZACJA

Niniejsza część zawierałaby podstawy prawne. Winna ona określać, w odniesieniu do każdej dziedziny rodzaj kompetencji (tytuł III) oraz akty i procedury (tytuł V) jakie zostaną zastosowane, zgodnie z tym, co postanowiono w odniesieniu Części I. Konieczne będzie wprowadzenie poprawek technicznych w celu zapewnienia właściwego dopasowania Części II do Części I.

CZĘŚĆ TRZECIA: POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

Tytuł końcowy:

Artykuł x

Uchylenie poprzednich traktatów. Ciągłość prawna w odniesieniu do Wspólnoty Europejskiej i Unii Europejskiej.

Artykuł x+1

Zakres terytorialny stosowania.

Artykuł x+2

Protokoły: protokoły załączone do traktatu są jego integralną częścią.

Artykuł x+3

Tryb zmiany traktatu konstytucyjnego.

Artykuł x+4

Przyjęcie traktatu konstytucyjnego, jego ratyfikacja oraz wejście w życie.

Artykuł x+5

Okres obowiązywania: niniejszy traktat zostaje zawarty na czas nieokreślony.

Artykuł x+6

Języki: te, w których sporządza się tekst traktatu, przy czym teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne.